

Fræðslutilboð fyrir leikskóla

Námskeið og fyrirlestrar fyrir starfsfólk leikskóla,
til dæmis hægt að fá á starfsdaga eða starfsmannafundi

Leikskólaskrifstofa Skóla- og frístundasviðs

Könnun og rannsókn í leikskólastarfi

Könnunaraðferð með námsvið aðalnámskrár í huga og menntastefnu Reykjavíkurborgar. Samþætt og skapandi nám. Áhersla á ferli og þemavinnu sem byggir á hugmyndum barnanna. Rætt hvernig nota má uppeldisfræðilegar skráningar til að þróa hugmyndir og fylgja hugmyndum barnanna eftir.

Leiðbeinandi: Kristín Hildur Ólafsdóttir, verkefnastjóri SFS

Tímalengd: 1 -3 klst.

Skapandi umhverfi og umhverfi sem áskorun

Fjallað um á hvern hátt má skipuleggja deildir með sjálfsprottinn leik og virka sköpun í huga. Mikilvægi umhverfis í sköpun og námi barna. Hvernig stuðlar umhverfi að einstaklingsþroska, sjálfstæði og virkni barnsins. Umhverfi sem áskorun í námi barna. Starfsfólk mun skoða umhverfi síns leikskóla með gagnrýnu auga og koma með tillögur að breytingum og taka þátt í umræðu um skapandi umhverfi.

Leiðbeinandi: Kristín Hildur Ólafsdóttir, verkefnastjóri SFS

Tímalengd: 1 – 3 klst.

Uppeldisfræðilegar skráningar sem mat á heilbrigði og vellíðan barna

Fjallað verður um hvernig nýta má uppeldisfræðilegar skráningar markvisst til að meta framfarir barna.

Tilgangur skráninga er kynntur, hugsanlegar leiðir og þau verkfæri sem hægt er að nota.

Dæmi um skráningar verða sýnd. Hvernig getum við sett okkur stefnu um skráningar sem hluta af leikskólastarfi? Hvað metum við?

Leiðbeinandi: Kristín Hildur Ólafsdóttir, verkefnastjóri SFS

Tímalengd: 1-3 klst.

Innra mat

Unnið með starfsmannahópnum að því að greina stöðu innra mats í leikskólanum, kynna leiðir og á hvern hátt má nýta umbótaáætlanir. starfsáætlun leikskólans er nýtt við þessa vinnu.

Leiðbeinandi: Kristín Hildur Ólafsdóttir, verkefnastjóri SFS

Tímalengd: Samkvæmt samkomulagi

Námskeið í notkun á smáforritinu Puppet Pals

[Puppet Pals](#) smáforritið er ótrúlega skemmtilegt og hentar sérlega vel í eflingu málþroska barna. Í því er hægt að búa til eigin leikýningu/ævintýri með leikurum og bakgrunnum. Börnin geta stjórnað leikurunum með því að draga þá inn á sviðið og út aftur, stækkað leikarana og minnkað. Hægt að taka upp hreyfingarnar og hljóðin sem börnin búa til og ljá þannig leikurunum rödd. Með Puppet Pals er hægt að búa til leikmynd með hreyfingum og hljóði á met tíma. Í boði eru tvönnskonar námskeið. Að kennari komi í þrjú skipti í leikskólann og vinni með starfsfólki og barnahóp með smáforritið eða komi í leikskólann með 4 klst.

námskeið með öllu starfsfólki leikskólans.

Leiðbeinandi: Fjóla Þorvaldsdóttir verkefnastjóri sérkennslu SFS

Tímalengd: 3-4 klst.

Námskeið í notkun á smáforritinu Book Creator

[Book Creator](#) er smáforrit fyrir iPad, Android og Windows og ætlað til þess að útbúa rafrænar sögubækur. Forritið er sérlega einfalt og þægilegt í notkun og hentar öllum aldurshópum. Með Book Creator er hægt setja saman á einfaldan máta gagnvirka rafbók með myndum, texta, hljóð og upptöku. Hægt er að deila bókinni á einfaldan hátt t.d með pósti eða [Dropbox](#). Með einni snertingu er hægt að lesa bókina í iBooks. Frábært forrit sem ætti að nýta sem allra allra mest í bæði leik- og grunnskóla.

Leiðbeinandi: Fjóla Þorvaldsdóttir verkefnastjóri sérkennslu SFS

Tímalengd: 3-4 klst.

Miðja máls og læsis, mml@reykjavik.is

Fjölmennningarlegt leikskólastarf – heimamál og heimamenning

Fjallað er um þá þætti sem felast í fjölmennningarlegu leikskólastarfi með áherslu á stefnu SFS í fjölmennningarlegu skóla- og frístundastarfi, *Heimurinn er hér*. Þá verður farið yfir leiðir til þess að vinna með heimamál og heimamenningu barnanna í leikskólanum, hvernig flétta megi þeim inn í starfið. Rannsóknir sýna að þegar heimamál og heimamenning barna fái að njóta sín í skólastarfi hafi það jákvæð áhrif á sjálfsmynd þeirra. Velt verður upp spurningum um það hvernig skipulag leikskólastarfsins, hópaskiptingar, efniviður, viðhorf, samskipti, heimamenning og aðferðir í leik og starfi ýta undir eða koma í veg fyrir virka þátttöku allra barna. Einnig verður sjónum beint að þeim þáttum sem skipta máli í samskiptum leikskóla og fjölbreyttra fjölskyldna og bent á leiðir til að auðvelda leikskólanum að hafa frumkvæði að gagnvirku samstarfi við alla foreldra á markvissan hátt.

Leiðbeinandi: Aleksandra Kozimala, verkefnastýra fjölmennningar MML

Tímalengd: 1-3 klukkustundir (fyrirlestur og umræður/verkefni).

Gefðu 10 og skráning á framförum tví- og fjöltyngdra barna

Kynning á *Gefðu 10*, einföld aðferð ætluð til þess að auka samræðu og samskipti við fjöltyngd börn sem eru að læra íslensku sem annað mál. Fjallað verður um þá þætti sem skipta máli í máltöku tví- og fjöltyngdra barna og bent á leiðir til að skrá og fylgjast með framförum þeirra, t.d. hvernig notast megi við bæklinginn *Einn leikskóli – mörg tungumál*. Farið verður yfir þá áfanga sem börn í máltöku annars máls ganga í gegnum og hvað það er sem helst hefur áhrif. Þá verður skoðað hvernig hægt er að styðja við íslensku sem annað mál og fjallað um fjölbreyttar leiðir til að styðja við og vinna með móðurmál barna í samstarfi við foreldra meðal annars með því að nýta vefefnið [Tungumál er gjöf](#).

Leiðbeinandi: Aleksandra Kozimala, verkefnastýra fjölmennningar MML

Tímalengd: 1-1,5 klukkustund (fyrirlestur og umræður).

Foreldrafræðsla

Rafræn fræðsla fyrir foreldra á fjölbreyttum tungumálum. 3 skipti þar sem fjallað er um íslenskt skólakerfi, tungumálastefnur fjölskyldna og málþroska fjöltyngdra barna. Fræðsla fyrir foreldrahóp þar sem fjallað verður um íslenskt skólakerfi, leikskólastarf og hvað felst í því að vera leikskólaforeldri. Þá verður fjallað um hvernig styðja megi við tví- og fjöltyngi, íslensku sem annað mál, heimamál og heimamenningu barna, bæði heima og í leikskólanum. Foreldrum er bent á fræðsluefni sem og hvar þeir geti leitað sér ráðgjafar. Tengiliður innan leikskólans ákveður dagsetningu í samráði við leiðbeinendur, afhendir boðsbréf til foreldra og sendir glærur til foreldra eftir fræðsluna.

Leiðbeinendur: Aleksandra Kozimala, verkefnastýra fjölmenningar MML, Kriselle Lou Suson Jónsdóttir og Magdalena Elísabet Andrésdóttir, brúarsmiðir hjá Miðju máls og læsis SFS

Tímalengd: 1,5 klukkustund (fyrirlestur og umræður)

Fræðsla á netinu, verður auglýst sérstaklega

Börn á flóttu

Fjöldi flóttafólks á Íslandi hefur aukist jafnt og þétt á liðnum árum en í þeim hópi eru bæði umsækjendur um alþjóðlega vernd og þeir sem þegar hafa fengið leyfi til dvalar hérlandis. Meðal þeirra sem hingað koma eru börn á leikskólaaldri og fjölskyldur þeirra. Mikilvægt er að styðja vel við fjölskyldur í þessari stöðu og veita börnunum tækifæri til náms og þroska með umhyggju að leiðarljósi. Í fyrirlestrinum verður farið yfir stöðu flóttafólks á Íslandi og fjallað um ólíka hópa flóttafólks. Einnig verður skoðað hvert hlutverk leikskólans er í móttöku og aðlögun barna á flóttu og rætt um ábyrgð samfélagsins m.a. á grunni Barnasáttmálans.

Leiðbeinandi: Dagbjört Ásbjörnsdóttir verkefnastýra fjölmenningar, MML og Aleksandra Kozimala verkefnastýra fjölmenningar, MML

Tímalengd: 1-1.5 klukkustund (fyrirlestur og umræður)

Mál er máttur

Grunnfræðsla um máþroska og læsi og hvernig það tengist. Skoðað hvernig málþroskavandi birtist hjá börnum í leik og starfi

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: 60 - 90 mínútur

Hvernig á að lesa fyrir börn?

Samræðulestur, árangursrík leið til að lesa fyrir börn.

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: 60 mínútur

Hvað er samskiptaleiðtogi?

Hvernig eflir maður virkt samtal og samskipti barna.

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: 60 mínútur

Bernskulæsi

Umræða um málþættina: þroskaþættir, gæðamálörvun, bein vinna með mál og læsiþætti.

Hvernig á að lesa fyrir börn. t.d. samræðulestur. Náms Hugmyndir (orðaforði, frásagnir, samskipti, hljóðkerfisvitund o.fl.)

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: 180 mínútur

Ráðgjöf til deildarstjóra

Ráðgjöf til deildarstjóra leikskóla um eflingu tungumáls hjá börnum sem eru með sérstakar þarfir á sviði tals, máls og samskipta (íslensk og erlend).

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: eftir samkomulagi

Námsefniskynningar

Kynningar á efni sem styður við orðaforða, hljóðkerfisvitund og frásögn/tjáningu ásamt öðrum þáttum sem tengjast að efla málþroska í daglegu starfi.

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: eftir samkomulagi

Gæðamálörvun í daglegu starfi

Rætt um gæðamálörvun og mikilvægi þess að starfsmenn tileinki sér þá í daglegu starfi. Stuðningur við starfsfólk á vettvangi.

Leiðbeinendur: Ráðgjafar Miðju máls og læsis

Tímalengd: eftir samkomulagi

Börn með málþroskaröskun DLD í leikskóla

Rætt um einkenni, greiningaraðferðir og stuðningsleiðir við börn með málþroskaröskun DLD í daglegu starfi í leikskóla.

Leiðbeinendur: Ráðgjafar Miðju máls og læsis

Tímalengd: eftir samkomulagi

Íslenskur málþroski út frá íslenskum rannsóknum

Umræða um íslenskar rannsóknir á málþroska, leshópur í lærdómssamfélagi

Leiðbeinendur: Ráðgjafar Miðju máls og læsis

Tímalengd: eftir samkomulagi

Fræðsla fyrir foreldra, forráðamenn, afa og ömmur

Rætt um leiðir til að efla málþroska barna í daglegu amstri.

Leiðbeinendur: Ráðgjafar Miðju máls og læsis

Tímalengd: eftir samkomulagi

Mál og læsi í leikskóla

Leikurinn er námleið barna, honum þarf að stýra til að efla málþroska. Rætt um hvernig styðja má við mál og læsi í gegn um leik.

Leiðbeinendur: Ráðgjafar Miðju máls og læsis

Tímalengd: 120 mínútur

Mat á stöðu barna, niðurstöður og úrvinnsla

Hvernig er lesið úr niðurstöðum og þær nýttar til gagns. Fræðsla um snemmtæka íhlutun og stigskipta aðferð (e. Response to intervention). Hvað felst í snemmtækri íhlutun. Hvernig má fylgjast með framförum barna í málþroska og læsi, og nýta upplýsingarnar til að skipuleggja starf (deildarstjórar)

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd:

Læsi og umhverfi

Hvað gerir þú í stofunni þinni til að styðja við samskiptafærni?

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: Fræðsla og ráðgjöf sniðin að hverri starfsstöð

Ráðgjöf vegna þróunarstarfs eða samstarfsverkefna

Þróun samstarfs leikskóla, grunnskóla, milli skólastiga og milli skóla og frístundar.

Leiðbeinendur: ráðgjafar MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: Fræðsla og ráðgjöf sniðin að hverri starfsstöð

Hlutverk og starf brúarsmiða

Leiðbeinendur: Brúarsmiðir MIÐJU MÁLS OG LÆSIS

Tímalengd: 45 mín

Hlutverk og starf Miðju máls og læsis

Leiðbeinendur: Ráðgjafar Miðju máls og læsis

Tímalengd: 45 mín

Millimenningarfræðsla fyrir starfsmenn skóla

Fræðsla t.d. um Filippseyjar og filippseysk mál, og Pólland og pólsku

Leiðbeinendur: Brúarsmiðir MIÐJU MÁLS OG LÆSIS, mml@reykjavik.is

Tímalengd: 60 mín.

Jafnréttisskóli Reykjavíkur

Forréttindi og mismunun (í boði frá áramótum 2023)

Í aðalnámskrá leikskóla segir að í öllu skólastarfi skuli jafnréttismenntun fela í sér gagnrýna skoðun á viðteknum hugmyndum samfélagsins og stofnunum þess til að þekkja megi ástæður þess að sumir búa við mismunun en aðrir við forréttindi. Í þessu erindi er fjallað almennt um forréttindi og mismunun og þá þætti sem gott er að hafa í huga til að koma auga á misrétti og vinna gegn því. Markmið erindis er að vekja starfsfólk til umhugsunar um mikilvægi markvissrar vinnu til að skapa jöfnuð og öruggt umhverfi fyrir öll börn og fjölskyldur þeirra.

Leiðbeinandi: Kolbrún Hrund Sigurgeirsdóttir, verkefnastýra Jafnréttisskóla Reykjavíkur.

Tímalengd: 1,5 klst.

Staðalmyndir, félagsmótun og samskipti (í boði frá áramótum 2023)

Þetta er grunnfræðsla um jafnrétti fyrir allt starfsfólk í skóla- og frístundastarfi. Í þessari fræðslu er rætt um áhrif félagsmótunar á kynin og hvernig staðalmyndir samfélagsins geta verið hamlandi og villandi fyrir ungt fólk. M.a. er rætt um framkomu fullorðinna við börn, skilaboð sem þau fá í gegnum leikföng, dægurmenningu og samfélagsmiðla. Líkamsvirðing, klámvæðing og samskipti eru einnig ávörpuð í þessari fræðslu. Þessi fræðsla hentar vel inn á starfsmannafundi en einnig verður boðið upp á þessa fræðslu fyrir nýtt starfsfólk í leikskóla-, grunnskóla-, og frístundastarfi þann 11. október og 31. janúar. Skráning verður auglýst sérstaklega.

Leiðbeinandi: Kolbrún Hrund Sigurgeirsdóttir, verkefnastýra Jafnréttisskóla Reykjavíkur.

Tímalengd: 1,5 – 2 klst.

Nýmið

Viðhorf og samskipti í fjölbreyttum barna- og foreldrahópi

Hér verður sjónum beint að þeim þáttum sem skipta máli í samskiptum leikskóla og fjölbreyttra fjölskyldna. Fjallað verður um mikilvægi þess að hver og einn skoði sín eigin viðhorf og sýn og leiti leiða til að auka færni í samskiptum þvert á menningu og tungumál. Þá verður farið í aðferðir og leiðir til að auðvelda leikskólanum að hafa frumkvæði að gagnvirku samstarfi við alla foreldra á markvissan hátt.

Leiðbeinandi: Fríða Bjarney Jónsdóttir, deildarstýra Nýsköpunarmiðju Menntamála

Tímalengd: 1-4 klst. (fyrirlestur eða námskeið með verkefnum).

Látum draumana rætast. Menntastefnan og leikskólastarf

Fjallað er um menntastefnu Reykjavíkur „látum draumana rætast“, helstu áherslur hennar og vörður í innleiðingarferlinu. Skoðað verður hvernig vinna má að innleiðingu stefnunnar í leikskólastarfið m.a. í

gegnum þróunar- og nýbreytniverkefni. Þá verður rætt sérstaklega um mikilvægi samstarfs og þróun lærdómssamfélagsins innan sem utan leikskólans og mikilvægi þess í að gera gott starf enn betra.

Leiðbeinandi: Fríða Bjarney Jónsdóttir, deildarstýra Nýsköpunarmiðju Menntamála

Tímalengd: 1-2 klst. (fyrirlestur og umræður)

Styrkir og alþjóðastarf

Í þessari fræðslu er farið yfir helstu tækifæri sem standa starfsstöðum til boða þegar kemur að fjármögnun og framkvæmd á alþjóðlegum samstarfsverkefnum. Farið er yfir meginatriði sem tengjast vinnslu umsókna í alþjóðlega samkeppnissjóði eins og Erasmus+ og Nordplus ásamt því að farið er yfir hvernig hægt er að nýta stéttarfélagsstyrki á hnitmiðaðan hátt til að afla þekkingar sem nýtist við innleiðingu menntastefnunnar. Boðið er upp á áframhaldandi ráðgjöf og stuðning til þeirra starfsstaða sem hafa áhuga á að skipuleggja og framkvæma verkefni.

Leiðbeinandi: Hjörtur Ágústsson, verkefnastjóri alþjóðasamstarfs og styrkja

Tímalengd: 1 klst.

Mixtúra

Mixtúra - sköpunar og upplýsingatækniver SFS býður upp á margvíslega þjónustu tengda starfrænni tækni. Til dæmis geta leikskólar óskað eftir fræðslu, vinnustofum og menntabúðum fyrir stærri og minni hópa sem sérsníða má að hverjum stað. Miðað er við 1,5 klukkustunda dagskrá, nema óskað sé eftir öðru. Dæmi um fræðslu og ráðgjöf:

- Kynning á Mixtúru og möguleikum Búnaðarbanka SFS
- Kveiktu á perunni – rafmagn með elsta árgangi leikskóla
- Cricut fjölskerinn (bolagerð, töskugerð, vegglímmiðar og – merkingar)
- Pappaskúlpúrar með MakeDo skrufum
- Þrívíddarhönnun og -prentun
- Myndabandagerð og ljósmyndastúdío í tösku

Hafið samband við Mixtúru til að panta fræðslu, vinnustofur og ráðgjöf:

mixtura@reykjavik.is

Leiðbeinendur: Kennsluráðgjafar Mixtúru

Staðsetning: Í Mixtúru-í Kletti hjá Menntavísindasviði Háskóla Íslands í Stakkahlíð

Tímalengd: 60-90 mínútur

